

GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD

7. søndag etter pinse

Skårer kirke 11. juli 2010

Matteus 16,24-27

PREKEN

1. TOUR DE FRANCE PÅ VEI INN I FJELLENE

I dag drar Tour de France for alvor inn i fjellene etter en halvveis fjelletappe i går. I årets ritt er det for øvrig ekstra mange fjelletapper fordi det er 100 års markering av første gang Tour de France begynte med fjelletapper. Så i dag vil vi for første gang virkelig få store avstander mellom rytterne hvor en del av dem har nok med å komme seg innenfor tidsgrense som vel er rundt 25 min etter de beste. Det er nå det for alvor skal vise seg hva slags trening man har fått lagt ned og om forberedelsene har vært gode nok. For det er i motbakkene man virkelig for testet seg selv.

Om mye trening, hard disiplin og selvfornektelse er en selvfølge for å ha noe i Tour de France å gjøre, så er det også overførbart til selve livet. Selv om vi i rike Norge kommer lett til mange ting, så byr livet på noen utfordringer, noen kamper og noen valg, hvor øvelse, disiplin og selvfornektelse er uvurderlige ressurser for å nå frem til det gode livet.

2. BIBELTEKSTEN

Dette har Jesus noe å si oss om i dag. Sammen med de disiplene har han reist langt nordover, til Cæsarea Filippi, utenfor jødernes kjerneområder. Jesus har sammen med disiplene trukket seg litt tilbake, litt sommerferie kanskje, hvor de har det roligere og kan slappe av. I hvilemodus der oppe er det Peter for første gang kommer frem til og bekjenner at Jesus er mer enn en profet, han er Guds Sønn. Og som en oppfølging av det og i ro og fred prøver Jesus for første gang og fortelle dem at han, Guds Sønn, stor taler med tusenvis av tilhørere, undergjører, - han skal lide og dø. Peter protesterer umiddelbart, sterkt og tydelig. Da må Jesus irettesette han kraftig: Vik bak meg, Satan. Du har ikke sans for det Gud vil, bare det som mennesker vil.

Så fortsetter Jesus å undervise dem hva dette betyr for dem. Og det er vår prekentekest, og den lyder sånn fra Matteus 16,24ff:

Deretter sa Jesus til disiplene: «Den som vil følge etter meg, må fornekte seg selv og ta sitt kors opp, og følge meg. ²⁵ For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, han skal finne det. ²⁶ Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva kan et menneske gi til vederlag for sin sjel? ²⁷ For Menneskesønnen skal komme i sin Fars herlighet sammen med sine engler og skal da gi enhver igjen etter det han har gjort.

Jesus utvider omfanget av selvfornektelse og lidelse. Han var selv kommet for nettopp å fornekte seg selv ved å ta på seg lidelse og korsdød. Og til disiplene som bare har suksess i tankene for veien videre

med Jesus og dem selv, blir nå fortalt tydelig at et liv i etterfølgelse av han må innebære selvfornektelse og lidelse. Ta sitt kors opp er jo i kristen tro med Jesu korsdød som utgangspunkt blitt et bilde og uttrykk for lidelse og selvfornektelse. Å sette seg selv og sitt eget velvære og egne ønsker til side for å oppnå noe større og mer verdifullt. Selvopptatthet, selvsentrering og selvrealisering for seg rett og slett en hard omgang i møte med Jesus.

Som selvopptatthet er det jo selvsagt lett å nevne materielle ting som bil, hytte og båt, samt klær og alskens tekniske hjelpemidler og duppeditter. Men reiser og ferier kunne også nevnes, og ikke minst fritid. Leste nettopp at vi i Norge er på verdenstoppen i fri tid. Og i å handle sportsutstyr. Jeg er glad i å trene og holde meg i form, men i dag føler jeg dette med å sette nye rekorder og godtutseende kropper, er i ferd med å få et fokus blant mange som er langt inn i selvopptatthetens land. Jeg tenker nå først og fremst på oss amatører og ikke de som lever av idretten. Det er faktisk veldig mye som er viktigere i denne verden enn at du og jeg får trent så mye som jeg vil, og ser sporty ut.

3. DET BESTE I LIVET KAN IKKE KJØPES

Jeg var og så Shrek 4 sammen med datteren min her om dagen. ”Lykkelig alle sine dager”. En morsom finale med eselet og de andre. Men egentlig så handler den om det samme som her i dag. At man vinner livet med å miste det, eller ofre det. Shrek er blitt tre-barnsfar og det er lite tid for seg selv og det gamle ungarlivet. Tross mange gleder drukner de med tidene i alt slitet, maset og pliktene. En ond maktgal magiker gir han en dag som han kan gjøre hva han vil hvis han får en av hans dager fra barndommen i bytte. Magikeren velger seg dagen Shrek ble født og alt Shrek har gjort blir borte. Den onde magikeren tar sammen med heksene over hele riket, og terroriserer trollene og Fiona som ikke kjenner igjen Shrek. Løsningen ligger i når en angrende Shrek med livet som innsats befri Fiona og trollene. Dødende har Shrek så vunnet Fionas kjærlighet og kysset hun gir han av ekte kjærlighet bryter i siste øyeblikk handelen, og alt blir som før. Kult?

Det er en allmenn livserfaring at det beste i livet det kjøpes ikke med penger. Det som blir mest verdifullt for oss det krever noe langt mer av oss enn cash. Når vi ofrer oss for noe eller noen er vi i nærheten. Og med barna som eksempel – som foreldre går jo selvfornektelsen stort sett av seg selv for deres skyld. Som foreldre får vi en større sak å realisere enn oss selv. Mange aleneforeldre har valgt vekk karrieren. Men utfordringen å gi seg for andre stopper ikke bare ved våre nærmeste. En borger kan gå i krigen, en troende reise ut som misjonær, en hjelpearbeider kan dra til Afghanistan.

Og motsatte er det mange eksempler på at jaget etter å vinne verden har gjort at man har mistet sin sjel, eller selve livet. Arvestrider finnest det mange flere av enn man skulle tro, hvor kampen om jordisk gods har ødelagt familieforhold for alltid. I RB har vi den siste uken kunnet lese om en rettsak mellom Sharif-brødrene. Om retten til å bruke Sharif-navnet i dekk salg og med følger for verdier i 100-millioners klassen. I følge RB har den bitre striden splittet familien helt. Hva er da 100 vis av millioner egentlig verdt? De har enda tid til å bli forsonet men de har nok en lang vei å gå.

En som rakk å stoppe opp i tide var en internasjonal toppleder som min danske fetter laget et intervju på i et blad. Han hadde allerede som 30-åring hatt flere internasjonale toppjobber, blant annet i Lego. Så ble han kreftsyk, og hovedpoenget i intervjuet var at kreften var det beste som hadde hendt han. Plutselig ble hva som var viktig snudd helt på hodet. Nå var hverdagen med sine nærmeste det viktigste og den lokale lederjobben ble tilpasset det.

4. JESUS OFRET ALT OG UTFORDRER OSS

Det er en dyp sannhet og erfaring i menneskelivet, at det mest verdifulle og beste i livet kan ikke kjøpes for penger. Men bare med offer, gjort i kjærlighet. Og sånn er det også i Gudslivet, i forholdet til han som har skapt livet sånn. Jesus er selv det beste eksemplet. Han kom ikke for å la seg tjene, om han enn aldri så mye var konge og Guds Sønn. Han kom ikke for å nyte livet og gå den behagelige vei.

Nei, han som var uten synd, som det ikke var noe vondt i, var klinkende klar på at lidelsen og korsdøden var hans vei. For å redde oss. Og som det synges i en sang, det var ikke spikrene som naglet han til korset, men kjærligheten til deg og meg. Hans kjærlighet var ikke begrenset til familie og gode venner. Nei, det var for alle. Inkludert Hitler og Osama bin Laden. Og Georg Bush.

Den livsinnstillingen, i kjærlighet ville ofre seg for andre, anvender Jesus på de som vil følge han. Den som vil følge Jesus utfordres til å sette han og Guds rikes sak høyere enn sitt eget liv. Med unntak av Johannes ble alle disiplene drept for sin tro på Jesus. Og det forrige århundre ga oss flere kristne martyrer enn noen gang. Fra det tidligere Sovjet skal kristne ha blitt avkrevd å spytte på et bilde av Jesus. Mange bøyd nok av, men noen la seg ned og kysset bildet mot å få en kule i bakhodet. Vi slipper heldigvis så dramatisk trosvalg i Norge i dag. Men innstillingen om at å følge Jesus og hans sak, også om det skulle koste oss vår selvopptatthet, egen selvrealisering eller livet, utfordres vi av. Eller kanskje er tapt anseelse og andres snakk et større offer.

5. Å TJENE ET STØRRE GODE

Grete Waitz sier i avisen Vårt Land at mange nok tenker at hun har vært en kjempeasket, kjedelig og selvfornektende. Og det tror jeg hun har rett i. Men hun sier at hun synes livet har vært topp. En periode trente hun jenter mellom 18-21 år. Det første hun sa til dem var: ”Hvis du føler at du forsaker noe ved å trene, må du gi deg med en gang.” Gleden ligger i å sette seg et mål, ha en plan og så ”og for it”. Jeg har aldri tenkt på det som selvfornektelse.

Det tror jeg er hemmeligheten bak en selvfornektelse som skal vare, et offer som skal vedbli. At man ser tydelig at det tjener et gode som er langt større. Mor Theresa fant ikke motivasjon for sitt enkle liv i ustoppelig tjeneste Calcuttas fattige, kun i å nekte seg selv de fleste goder. Hun fant gleden i å bety noe for noen av de fattigste i vår verden, i å være fri fra seg selv og kunne leve ut Guds kjærlighet blant sine medmennesker i Calcutta. Skal vi kunne begi oss inn på selvfornektelse og å ofre oss for noen eller noe, så må vi kunne se at det tjener et større gode. Om ikke for oss selv og vårt eget liv, men for våre medmennesker og for Guds sak på jord. Tro, håp og kjærlighet. Hos Jesus har jeg oppdaget en kjærlighet til mennesker, en drøm for livet og evigheten, som jeg vil være en del av. Jesus døde for å sette det ut i livet. Jeg vil gjerne følge han på min måte med de kjærlighetsoffer jeg kan gi for han og mine medmennesker. Hvor klart jeg ser det store gode jeg tjener med et sånt liv, avgjør hvor stort offer jeg er villig til å gi ettersom hva livet byr meg. Den som vil kan følge han, men det kan koste alt. Men det er verdt det, både her på jord og ikke minst i evigheten.